

BK BIRLA CENTRE FOR EDUCATION
SARALA BIRLA GROUP OF SCHOOLS
SENIOR SECONDARY|CO-ED DAY CUM BOYS' RESIDENTIAL SCHOOL
MID-TERM EXAMINATION 2024-25

Class :VII
Date : 19.09.2024

SANSKRIT

MARKING SCHEME

Duration : 3 Hrs
Max. Marks: 80

खण्ड. क. अपठित गद्यांश

प्रश्न.1. निम्नलिखित अपठित गद्यांश पठित्वा एतदाधारित प्रश्नानाम् उत्तराणि चित्वा लिखत ।

क. दुःखानि किम् भवति ?	कष्ट	1
ख. दुःखानां मूलम् अज्ञानम् अस्ति इति कः कथम् ?	महापुरुष	1
ग. अंधविश्वास्य कः भवति ?	विकार	1
घ. शिक्षा कस्य नाश्यति ?	अज्ञान	1

ii- निम्नप्रश्नान् उत्तराणि लिखत ।

क. दुःखानां मूलम् अज्ञानम् अस्ति इति महापुरुषैः कथितम्।	1
ख. अज्ञानी जनः सर्वत्र दुःखित शोषितः अपमानितः च भवति।	1
ग. वस्तुतः अज्ञानात् एव लोके अनेके विकाराः अंधविश्वासादयः च उत्पन्ना भवन्ति।	2
घ. अस्माभिः सर्वदा शिक्षा दानेन अशिक्षितानां जनानां सहायता कर्तव्या।	2

प्र.2. विकल्भेयः उचितम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

i. ————— जनन्या सह गृहम् अगच्छम् ।	ख. अहम्	
ii. कार्यक्षेत्रे किमं करणीयम् ?	ख. त्वरणीयम्	
iii. त्वं पितामहेन सह ——— ।	ख. अक्रीडत	
iv. यूयं प्रसन्नाः ————— ।	घ. अभवत्	
v. त्वं कक्षायां कविताम् ————— ।	क. अपठः	
vi. राखी स्वपाठम् ————— ।	क. अस्मरत्	
vii. मोहनः विद्यालयम् ——— ।	क. अगच्छत्	
viii. ——— अश्वः क्षेत्रे धावति ।	घ. एकः	
ix. पिपीलिका ————— अपतत् ।	ख. जले	
x. पिपीलिकायाः चटकायाः च मैत्री ——— अभवत् ।	ग. बलवती	
xi. लोट् लकार है ?	घ. आज्ञार्थक	
xii. आवाम् वीरौ ————— ।	घ. आस्व	

xiii. ' गृधः ' शब्द का अर्थ क्या है ?

ख. गिद्ध

xiv. ' श्रोतुम् ' शब्द का अर्थ क्या है ?

क. सुनने के लिए

xv. ' कार्यक्षेत्रे ' पद का विभक्ति ?

ख. सप्तमी

प्र. 2. कर्तृपदैः सह मेलयत ।

5

क. अहं	पुस्तकं गृहम् अनयम्
ख. वयम्	पादकन्दुकेन अखेलाम
ग. आवाम्	सदा सत्यम् अवदाव
घ. त्वम्	जले अतरः
ङ. यूयं	लेखान अलिखत्

प्र. 3. निम्नलिखित शब्दानां वर्ण-विच्छेदं कुरुत ।

5

क. वचसा	-	व् + अ + च् + अ + स् + आ
ख. सततम्	-	स् + त् + त् + अ + म् + अ
ग. वदनीयम्	-	व् + अ + द् + अ + न् + ई + य् + अ + म्
घ. मनसा	-	म् + अ + न् + अ + स् + आ
ङ. मया	-	म् + अ + य् + आ

प्र. 4. एकपदेन उत्तरत ।

5

क. मनसा सततं स्मरणीयम् ।	ख. वचसा सततं वदनीयम् ।
ग. जनाः रोगैः पीडिताः सन्ति ।	घ. मण्डूकः कुपे अवसत् ।
ङ. गृधः वृद्धः आसीत् ।	

प्र. 5. पूर्णपदेन उत्तरत लिखत ।

6

क. वृक्षात् पर्णं जले पतति ।
ख. चटका पिपीलिका च मैत्रा अवसताम् ।
ग. खगशिशवः वृक्षे अवसन् ।

प्र. 6. निम्न रेखांकित वाक्यानि प्रश्ननिर्माणं करुत ।

4

क. व्यवहारेण कानि जायन्ते ।
ख. का जले अपतत् ।
ग. का वृक्षे तिष्ठति ।
घ. कस्या तीरे पिपीलिका अवसत् ।

प्र. 7. निम्न वाक्यानि संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोई चार)

2

क. परोपकारः परमो धर्मः अस्ति ।
ख. संस्कृत भाषा संसारस्य सर्वासु भाषासु प्राचिना अस्ति ।
ग. मित्राणि रिवः च व्यवहारेण जायन्ते ।
घ. खगाः आकाशे उड्डयन्ति ।
ङ. वयं ईश्वरं नमामः ।

- प्र. 8. गम् (गच्छ) धातु के लोटलकार (भूतकाल) से रूप लिखो। 3
स्वविवेकानुसार
- प्र. 9. ईकारान्त स्त्रील्लिंग ' मति ' शब्दस्य रूप लिखत। 5
स्वविवेकानुसार
- प्र. 10. कोई दो श्लोक अर्थ सहित लिखिए । 5
स्वविवेकानुसार
- प्र.11. कोऽपि विषये विज्ञापन लेखनं कुरुत। 5
स्वविवेकानुसार
- प्र.12. अनुच्छेद लेखन (कोई एक) 5
क) मम प्रिय मित्रं ख) स्वच्छं भारतम्
स्वविवेकानुसार शुद्ध वाक्यरचना
- प्र.13. चित्र वर्णनं कुरुत। 5
स्वविवेकानुसार
